

DR. SÁLYI GÁBOR (1943 –2019) az állatorvos-tudomány kandidátusa, c. egyetemi tanár

2019. szeptember 29.-én, hosszú betegség után életének 77. évében elhunyt DR. SÁLYI GÁBOR a NÉBIH-ÁDI Kémiai osztályának nyugalmazott főosztályvezetője. Temetése, amelyen családja, barátai, kollégái nagy számmal vettek részt, 2019. október 24.-én volt Budapesten a Farkasréti temetőben. Ravatalánál kollégái és volt munkatársai nevében DR. ETTER LÁSZLÓ búcsúztatta:

GÁBORRÓL az állatorvosról, a kollégáról, a tudós szakemberről kívánok megemlékezni, de ezeket a most fölbukkanó emlékeket a megrendültség miatt nehéz szavakba foglalni.

Nagyon jó állatorvos volt, sőt ennél sokkal több: ember, széles látókörű szakember.

Szakmai elhivatottságát a családból hozta, édesapja kiemelkedő személyisége volt az állatorvos-tudománynak, sokunknak tanára az egyetemen.

Követe édesapja hívatását. Állatorvosi diplomáját 1966-ban szerezte meg, majd a gyakornoki idő és a

katonai szolgálat letöltése után, 1967-ben került első és mindvégig egyetlen munkahelyére, az Országos Állategészségügyi Intézetbe. Akkoriban DR. SZABÓ ISTVÁN igazgatóhelyettesnek köszönhetően jó néhányan kerültünk az Intézetbe, valamennyien GÁBOR korosztályához tartozó fiatalok. A 60-as évek második felében és utána még több évtizedig megtiszteltetés és szakmai rang volt az Intézetben dolgozni, és ugyanakkor hatalmas élmény is. Kiváló mesterek tanítottak bennünket, feltárták előttünk a diagnosztikai munka szépségeit és föl hívták a figyelmet a leletek megírásával járó felelősségre.

Egy hallatlanul érdekes világ tárult föl előttünk, így GÁBOR előtt is, aki az Intézet Gyógyszer-ellenőrzési és Toxikológiai, későbbi elnevezése szerint Kémiai osztályára került, amelynek rövidesen Ő lett a vezetője. Vezetésével az osztály európai szintű diagnosztikai intézménnyé vált.

Szorgalommal és érdeklődéssel dolgozott, tanult, képezte magát és az Egyetem által indított első laboratóriumi szakállatorvos képzésen, 1980-ban laboratóriumi toxikológus szakállatorvosi diplomát szerzett.

Érdeklődése rendkívül széleskörű volt, ami természetes kíváncsiságából fakadt. Kivételes asszociációs képessége volt, meglátta, megérezte a jelenségek közötti összefüggéseket. Azon ritka emberek közé tartozott, akik holisztikusan szemlélték a világot. Ismerte az ún. pillangószárny effektust. Vagyis, hogy a világon minden mindennel összefügg. Pályája során a toxikológia, a biokémia és a patológia tárgykörében 100-nál is több közlemény szerzője volt egyedül vagy társszerzőkkel. Számos megbetegedést elsőként írt le magyar és külföldi szaklapokban, és nem elégedett meg a betegség leírásával, kutatói szigorúsága és precizitása és kritikus szemlélete addig nem hagyta nyugodni, amíg a föltételezését a Koch-posztulátumok szerint nem igazolta.

Minden érdekelt. Jóformán nem volt olyan állatfaj – baromfi, juh, sertés, szarvasmarha, mézelő méh, tőkés réce stb. – lett légyen egyedi vagy csoportos megbetegedés, amellyel ne foglalkozott volna. Beleértve az embert is, rheumatoid arthritis-es esetekben vizsgálta a haj Zn-tartalmát.

Heveny és idült mérgezések, ásványi anyag és nyomelem hiányok és túladagolások okozta tünetek, mikotoxinok okozta mérgezések és takarmány vissza-

utasítás, szaporodásbiológiai zavarok, malabszorpció szindróma vagy az allergiás alveolitis, más néven, farmertüdő szarvasmarhákban.

Tudományos munkásságát a Magyar Tudományos Akadémia és az Állatorvostudományi Egyetem is jelentősnek tartotta. Széleskörű kutatói és diagnosztikai munkásságának elismeréseképpen Az Akadémia Tudományos Minősítő Bizottsága 1996-ban „A haszonállatok egyes nem fertőző betegségeinek klinikokotoxikológiai vizsgálata és körfejlődésének tanulmányozása” c. értekezését elfogadva az állatorvos-tudomány kandidátusává minősítette.

A hosszú szakmai életútja során elnyert kitüntetések és díjak és választott tisztségei közül – csak érzékeltetésképpen: Nádaskay–Hagenlocher-díj a Magyar Állatorvosok Lapja szerkesztőségében betöltött szerepéért, az Igazságügyi Állatorvosi Testület alelnöki posztja – az Alma Materünktől 2006-ban kapott „Címzetes Egyetemi tanár” elismerésnek örült a legjobban!

És hát, GÁBOR nem csak kiváló szakember és tudós volt, hanem sziporkázóan szellemes, remek humorral megáldott ember is, aki briliánsan megfogalmazott finom iróniával tudta kifejezni véleményét. Jellegzetes hosszú, térölelő lépéseiről már messziről fölismerhető volt. Közelebb érve láthatóvá vált a bajusza által elrejtett mosoly az arcán, ahogy sokat tudó tekintettel kipillantott a szemüvege fölött.

Mindezekkel együtt érző ember és segítőkész kolléga volt. Pillanatnyi tétovázás nélkül befogadott az osztályára, amikor az egyik éppen elrendelt átszervezés következtében elveszett a talaj a lábam alól és másfél évig magam is a Kémiai osztály munkatársa lettem.

Az Intézet volt a lételeme. 40 év ugyanazon a munkahelyen, ugyanazon az osztályon! Keveseknek adatik meg és ma már ennek a kötődésnek, szeretetnek is más a megítélése, mint akkor. Ezért is okozott neki oly nagy fájdalmat a nagyhírű Intézet, amelynek édesapja is az alapító tagjai közé tartozott, és a hozzá tartozó vidéki intézetek leépítése. A szombathelyi intézet felszámolás előtti leltározásához őt rendelték ki. A megbeszélte időben virágcsokorral a kezében és könnyekkel a szemében jelent meg. Úgy érezte élete értelmét, szakmai munkásságát a szeme előtt bontják le.

Mindenképpen azt akarta, hogy szeretett Intézete és az alapításától napjainkig eltelt 90 év szelleme ne szóródjon szét. Nem kímélve fogyatkozó erejét, összefogott néhányunkat, hogy az Intézet alapításának 90.-ik és a közös tanítómesterünk DR. SZABÓ ISTVÁN születésének 100.-ik évfordulójára maradandó emléket állítsunk. A tanítványok adakozásából emlékfát ültettünk és emlékkövet állítottunk az Intézet parkjában és elkészült az Intézet munkatársainak az elmúlt 90 évben megjelent közleményeinek jegyzéke is.

Nagyon akarta! Utolsó heteiben is szinte midig az első kérdése az volt, hogy elkészült-e és sikerül-e legalább néhány példányt nyomtatott formában megjelentetni. Még értesült a mű elkészültéről.

A családja, és persze benne Ő maga, valamint az Intézet nála egybefonódtak. „Úgy leszünk, mint összeforrt erű ágak a mennynek: mint közös röpte két félszárnyú madárnak.”

Isten veled Gábor!